

# Provkonstruktion

**Årskurs:** Gymnasiet

**Ämne eller kurs:** Svenska som andraspråk 3

**Tema:** Stilistiska medel och deras användning i texter

## Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om stilistiska medel, deras kännetecken och hur de kan tillämpas i både analys och produktion av texter. Provets utformning ger eleverna möjlighet att visa sin förståelse för hur stilistiska medel påverkar textens syfte och läsarens upplevelse.

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

Kursen fokuserar på stilistiska medel och hur de används för att förhöja och särskilja texter. Genom att studera olika stilistiska grepp, såsom bildspråk, metaforer, liknelser och retoriska frågor, får eleverna verktyg för att analysera och producera egna texter med en tydligare stil och ton.

### Kunskapskrav

Eleven ska kunna identifiera och använda olika stilistiska medel i sina skrivna och talade texter. Eleven visar förmåga att medvetet anpassa sin stil efter textens syfte och målgrupp för att skapa intresse och engagera läsaren.

## Prov

### Faktafrågor

1. Vad är en metafor?

- A) En jämförelse med "som"
- B) Att ge mänskliga egenskaper till djur, växter eller idéer
- C) En direkt liknelse
- D) **\*\*Ett stilistiskt medel där ett ord eller fras används för att beskriva något annat utan "som".\*\***

2. Vad kännetecknar en liknelse?

- A) Att något personifieras
- B) Användning av "som" för att jämföra
- C) **\*\*En form av bildspråk som tydliggör jämförelser.\*\***
- D) En typ av överdrift

3. Vilket av följande är en form av personifikation?

- A) **\*\*Att beskriva en idé som om den vore en person.\*\***
- B) Att jämföra två olika begrepp
- C) Att använda metaforer
- D) En typ av rim

4. Vad innebär alliteration?

- A) En upprepning av liknande ljud
- B) **\*\*En stilfigur där flera ord börjar med samma ljud.\*\***
- C) En typ av retorisk fråga
- D) En form av metafor

5. Vilken stilfigur används i meningen "Tid är pengar"?

- A) Personifikation
- B) **\*\*Metafor\*\***
- C) Liknelse
- D) Alliteration

6. Vad är syftet med att använda stilistiska medel i texter?

- A) Att göra texten längre
- B) Att alltid recensera
- C) **\*\*Att fördjupa läsarens upplevelse och förståelse.\*\***
- D) Att förvirra läsaren

7. Vilket ord beskriver en överdriven stilfigur som används för att uttrycka något starkt?

- A) Personifikation
- B) **\*\*Hyperbol\*\***
- C) Litotes
- D) Ironi

8. Vad menas med "retoriska frågor"?

- A) En fråga som förväntar sig svar
- B) **\*\*Frågor ställda för att väcka eftertanke snarare än att få ett svar.\*\***
- C) En fråga som alltid har ett ja-svar
- D) En typ av liknelse

9. Vad är en klisjé?

- A) En originell fras
- B) **\*\*Överanvänd och trött fras eller uttryck.\*\***
- C) En metafor
- D) En stilfigur med flera lager

10. I vilken typ av text är stilistiska medel särskilt viktiga?

- A) **\*\*I litterära texter som poesi och prosa.\*\***
- B) I lagar och förordningar
- C) I instruktioner
- D) I nyhetsartiklar

11. Vad används retoriska medel som liknelser och metaforer till i en berättelse?

- A) För att förlänga texten
- B) **\*\*För att fördjupa känslan och bildliggöra budskapet.\*\***
- C) För att göra texten mer tekniskt korrekt
- D) För att undvika komplexitet

12. Vilken av följande texter skulle mest sannolikt dra nytta av stilistiska medel?

- A) En bruksanvisning
- B) **\*\*Ett poem.\*\***
- C) En forskningsartikel
- D) En nyhetsrapport

13. Vad menas med "stilmall"?

- A) **\*\*En diskussionform som syftar till att tydliggöra stilistiska val.\*\***
- B) Ett format för att skriva arbete
- C) En typ av metafor
- D) En struktur för analys

14. Vart syftar "ton" i stilistik?

- A) Hur många ord som används
- B) **\*\*Den känsla som förmedlas genom språkets val.\*\***
- C) Typen av stilfigur
- D) Graden av formalitet i texten

15. Hur bidrar stilistiska medel till effektiv kommunikation?

- A) Genom att förvirra läsaren

- B) **\*\*Genom att förtydliga och förstärka budskapet.\*\***
- C) Genom att använda snåriga uttryck
- D) Genom att använda många ord

## Resonerande frågor

1. I vilken utsträckning kan användningen av stilistiska medel påverka läsarens förståelse av en text?

Syftet är att låta eleven resonera kring hur stil och struktur påverkar textens budskap.

2. Hur kan stilistiska medel fungera i olika typer av texter (t.ex. fiktion vs. facklitteratur)?

Eleven får möjlighet att analysera och jämföra stilistiska val beroende på texttyp.

3. Vad krävs för att effektivt använda stilistiska medel i egna texter, och hur kan man träna på det?

Genom denna fråga utmanas eleven att tänka på övningsmöjligheter och utveckling i sitt skrivande.

4. Ge exempel på en text där du tycker att stilistiska medel har använts särskilt bra. Vad gör denna användning effektiv?

Eleven kan visa sin förmåga att värdera och analysera stilistiska val hos andra författare.

5. Diskutera hur olika målgrupper kan påverka valet av stilistiska medel i en text.

Frågan ger utrymme för eleven att reflektera över anpassning av stil efter syfte och publik.

6. Vilken roll spelar stilistik i skapandet av en personlig röst i skrivande?

Genom reflektionen får eleven tänka på hur individuella stilar formas och utvecklas.

7. Hur kan stilistiska medel användas för att förstärka känslor i en text?

Denna fråga låter eleven diskutera relationen mellan språk och känsla i text.

8. På vilket sätt kan analys av stilistiska medel hjälpa en skrivande elev att förbättra sin egen stil?

Genom denna fråga utmanas eleven att tänka på den analytiska aspekten av sitt eget skrivande.

## Bedömning

Faktafrågor ger totalt 15 poäng, där varje korrekt svar ger 1 poäng. De resonerande frågorna ger 3 poäng var. För att uppnå betyget E krävs minst 8 poäng totalt, för betyg C krävs minst 12 poäng totalt (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs 18 poäng totalt (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Gymnasiet](#), [Svenska](#), [Svenska som andraspråk](#), [Svenska som andraspråk 3](#)